

روزشمار جنگ

جمعه

۷ شهریور ۱۳۵۹

۱۸ شوال ۱۴۰۰

۲۹ اوت ۱۹۸۰

۴۰۲

از ساعت ۶ صبح امروز، شهر قصرشیرین و پاسگاه‌های تابع آن: هدایت، برج احمدی، یکه‌شان، برارعزیز و پرویز شدیداً زیر آتش حملات ارتش بعث عراق مستقر در کوه‌های آق‌داغ و روبه‌روی پاسگاه برارعزیز قرار گرفت.^(۱)

بنا به گزارش هنگ قصرشیرین، در ساعت ۹ صبح، بر اثر اصابت گلوله توپخانه ارتش عراق به روستای محمودآباد و غفورآباد، ۲ نفر از اهالی مجروح و به بیمارستان قرنطینه قصرشیرین منتقل شدند.^(۲) ضمناً شیشه‌های چند ساختمان در داخل شهر قصرشیرین بر اثر ترکش گلوله‌های توپ شکست و در محمودآباد و غفورآباد نیز ساختمان چند خانه آسیب دید.^(۳) همچنین از ساعت ۹:۳۰ تا ۱۰:۳۰، توپخانه ارتش عراق پاسگاه برج احمدی^(۴) و در ساعت ۱۰ صبح، پاسگاه یکه‌شان را گلوله‌باران کرد که این حملات با آتش متقابل نیروهای خودی پاسخ داده شد.^(۵)

شهربانی قصرشیرین نیز گزارش داد: «در تیراندازی نیروهای بعث عراق، پاسگاه ژاندارمری پرویز زیر آتش توپخانه قرار داده شد که با حمله متقابل مأمورین مستقر در پاسگاه روبه‌رو، طرفین به نبرد پرداختند.» براساس همین گزارش، در این درگیری ۲ نفر از نیروهای خودی مجروح شدند.^(۶) یک گزارش دیگر از هنگ قصرشیرین حاکی است که یک غیرنظامی ساکن آغ‌بلاغ که در ۵ کیلومتری پاسگاه هدایت در سرکوره، مشغول کار بوده، ساعت ۳ امروز، بر اثر ترکش گلوله خمپاره ارتش عراق مجروح و به کرمانشاه اعزام می‌شود.^(۷)

این درگیری‌ها که در ساعت ۱۱:۳۰ دقیقه فروکش کرده بود،^(۸) از ساعت ۴ بعدازظهر، مجدداً با آتشباری عراق روی پاسگاه‌های مزبور و نیز حمله به تنگ ترشابه آغاز شد و تا ساعت ۱:۳۰ نیمه‌شب ادامه یافت. در این درگیری‌ها بر اثر آتش متقابل نیروهای خودی، ۳ تانک عراقی منهدم شد.^(۹) در این باره، در اطلاعیه روابط عمومی ستاد مشترک غرب کشور آمده است: «طی یک درگیری که ساعت ۶:۴۵ دقیقه بعدازظهر امروز، در مرز قصرشیرین روی داد، در پاسخ به حمله دشمنان انقلاب

اسلامی، به پاسگاه پرویزخان عراق حمله شد که در نتیجه چندین نفر از متجاوزین به هلاکت رسیده و چند تانک عراقی نیز منهدم شدند و خسارت‌هایی نیز به این پاسگاه وارد آمد.^(۱۰)

در همین حال، گزارشی حاکی است که امروز در یک درگیری که در دلیرسیان، بالای آردا تنگ‌هوان رخ داد، ۲ نفر از نیروهای گروه ضربت سپاه قصرشیرین شهید و ۲ نفر زخمی شدند که جنازه شهدا به علت حمله تانک در محل باقی ماند.^(۱۱)

از سوی دیگر، براساس گزارش پاسگاه رضاآباد مهران، ساعت ۲۱ امروز، ۳ فروند هواپیمای جنگنده عراقی از طرف تپه ارتفاع ۳۴۳ به فضای ایران تجاوز کردند و یک الی دو دقیقه بعد، تعداد آنها به ۶ فروند رسید.^(۱۲) در گزارش تکمیلی هنگ ایلام دراین‌باره آمده است که ۲ فروند از ۶ هواپیمای متجاوز عراقی به سوی تپه ۳۴۳ و ۳ فروند آنها به طرف عراق و تعداد دیگری به گشت در آسمان مهران و سد و رضاآباد و فرخ‌آباد پرداختند که با آتش پدافند هوایی خودی یکی از هواپیماها آسیب دید و همگی به طرف عراق متواری شدند.^(۱۳) گزارش ژاندارمری ناحیه کرمانشاه نیز حاکی است که امروز عراق همچنین ۴۶ دستگاه تانک خود را در نوار مرزی نوسود روبه‌روی شهر "شمن" مستقر ساخته است.^(۱۴)

۴۰۳

در مناطق مختلف کردنشین از جمله: محورهای کامیاران - سنندج، قروه و جوانرود، درگیری‌ها و حوادث مربوط به گروه‌های مسلح معارض با نظام همچنان ادامه دارد.

دراین‌زمینه، خبرگزاری پارس به نقل از روابط عمومی سپاه پاسداران سنندج، گزارش داد: «یک ستون نظامی که ساعت ۱۱ امروز جمعه، برای تقویت نیروهای مستقر در نزدیکی کامیاران عازم این منطقه بود در مسیر راه (گردنه مروارید) با مهاجمین [ضدانقلاب] که از قبل در کمین نشسته بودند، درگیر شد. نیروهای انقلاب اسلامی که از قبل از این نقشه آگاه بودند، با هوشیاری خاص مهاجمین را محاصره کردند و طی یک برخورد شدید ۱۵ تن از آنان را کشته و عده زیادی را مجروح کردند.» بنا به همین گزارش، بقیه مهاجمان متواری شدند و در این درگیری تعدادی از پاسداران نیز جراحات جزئی برداشتند. این گزارش همچنین حاکی است که «ضدانقلابیون با زور اسلحه و تهدید و ارباب، تعدادی از گوسفندان روستاییان برخی از دهات دورافتاده اطراف سنندج را به غارت بردند.»^(۱۵)

به گزارش منابع اطلاعاتی خودی، نماینده حزب کومه‌له شاخه سنندج، درمورد درگیری‌های امروز در محور کامیاران - سنندج مدعی شده است که: «در مورخه ۵۹/۶/۷، یک خودرو سیمرغ و ۳ مینی‌بوس و یک اتوبوس پر از ارتشی و پاسدار و جاش در بین جاده کامیاران - سنندج

نزدیک آبادی "کچله" * مورد حمله پیشمرگان کومه‌له از دسته شهید شاه‌بخش قرار گرفتند که در نتیجه یک خودرو همراه ۱۴ نفر سرنشین آن منهدم و کلیه سرنشینان کشته و ۱۰ نفر دیگر موقع سنگرگرفتن در منطقه کشته و زخمی شدند. ...»^(۱۶)

همچنین به گزارش سپاه مرکز غرب، امروز مهاجمان مسلح ضدانقلاب خودرو حامل پاسداران قروه را در بین راه لاموزه و قللقون‌آباد محاصره کرده و به رگبار بستند که در این زدوخورد ۴ تن از نیروهای خودی شهید شدند و یک نفر نیز زخمی شد.^(۱۷)

امروز همچنین سازمان پیشمرگان مسلمان کرد با صدور اطلاعیه‌ای اعلام کرد: «بار دیگر ۱۳ نفر از افراد فریب‌خورده در منطقه جوانرود به آغوش جمهوری اسلامی ایران بازگشتند. این افراد خود را به سازمان پیشمرگان مسلمان کرد شاخه جوانرود معرفی و امان‌نامه دریافت داشتند.» در این اطلاعیه همچنین آمده است که افراد مزبور تعدادی سلاح و مقداری مهمات با خود داشتند که آنها را تسلیم این سازمان کردند.^(۱۸)

۴۰۴

به دنبال کشته شدن سرگرد عباسی، رهبر نظامی حزب دمکرات کردستان، اوضاع در منطقه مهاباد و اطراف آن همچنان متشنج است و درگیری‌های پراکنده‌ای که با حملات پی‌درپی مهاجمان ضدانقلاب به پادگان ژاندارمری و مقر سپاه مهاباد از روز سه‌شنبه گذشته آغاز شده بود، امروز نیز با شدت بیشتری ادامه داشت.^(۱۹) از سردشت و نقده نیز گزارش ناآرامی می‌رسد. در اطلاعیه روابط عمومی سپاه پاسداران غرب کشور در این باره آمده است: «این درگیری‌های پراکنده امروز در اطراف ارومیه و در مناطق جاده خلیفه و شهر مهاباد جریان داشت. در فاصله جاده خلیفه - نقده همچنین یک بمب ساعتی که در داخل یک سطل کار گذاشته شده بود توسط سپاه پاسداران ارومیه کشف و خنثی شد. در اطراف همین جاده درگیری‌های شدیدی نیز بین سپاه و ضدانقلابیون روی داد که تا ساعت ۱۲/۵ شب ادامه داشت.»^(۲۰)

گزارش ناحیه ژاندارمری آذربایجان غربی نیز در این خصوص حاکی است: «تیراندازی در مهاباد در ساعت ۱۲:۳۰ امروز، بدون تلفات جانی قطع و مجدداً از ساعت ۱۵:۱۰ دقیقه، تیراندازی شدید با سلاح‌های سبک و سنگین از طرف مهاجمین به سمت گروهان ژاندارمری مهاباد شروع و هم‌اکنون [ساعت ۲:۱۰ دقیقه بامداد روز بعد] ادامه دارد.»^(۲۱)

در همین حال، بنا به گزارش لشکر ۶۴ ارومیه و پادگان مهاباد: «در بین گروه‌های مسلح غیرقانونی موجود در منطقه، افراد ناشناسی که گفته می‌شود از اهالی مناطق کردنشین و سایر

* Kachale. کچله: ده از دهستان سورسور بخش کامیاران شهرستان سنندج، واقع در ۲۴ کیلومتری شمال کامیاران و یک کیلومتری شرق جاده کرمانشاه - سنندج. ر.ک: فرهنگ جغرافیایی ایران (آبادی‌ها)، جلد ۵ از انتشارات سازمان جغرافیایی کشور.

شهرستان‌ها هستند و نیز بعضی‌های عراقی مشاهده گردیده است.^(۲۲) در گزارش دیگر این لشکر آمده است که «امروز از ساعت ۱۰:۳۰ دقیقه در حین تعویض تانک‌های گروه رزمی مستقر در تپه تلویزیون مهاباد، درگیری بین تانک‌ها و افراد مهاجم به وقوع پیوست که تا ساعت ۱۱:۳۰ دقیقه ادامه داشت. این درگیری تلفاتی نداشت و تانک‌ها در تپه تلویزیون مستقر گردیدند.»^(۲۳)

بنا به گزارش واحد اطلاعات سپاه ارومیه: «پیش‌ازظهر امروز همچنین افراد مسلح غیرقانونی به خودرو ارتشی که حامل غذا بود تیراندازی کردند که یک سرباز از ناحیه دست زخمی شد.»^(۲۴) در این حال، وضعیت درگیری و شدت آن در مهاباد و اطراف آن باعث شده که امروز سپاه مهاباد درخواست فوری ۶۰ نفر نیرو داشته باشد.^(۲۵)

در ساعت ۱۹:۴۵ دقیقه امروز، ۲ دستگاه خودرو ارتشی سردشت که از پایگاه عازم پادگان سردشت بودند، مورد حمله مهاجمان مسلح ضدانقلاب قرار گرفتند که در این درگیری ۵ نفر از افراد ارتش زخمی شدند.^(۲۶)

از سوی دیگر، یک گزارش از شهربانی نقده نیز درباره تلفات نیروهای خودی در پنج روز گذشته در این شهر، حاکی است که تعداد تلفات ۲ کشته و ۲۰ مجروح بوده است.^(۲۷)

۴۰۵

در سیصدمین روز گروگان‌گیری در ایران، مسئله گروگان‌های آمریکایی همچنان در داخل و خارج از ایران و میان مسئولان و رسانه‌های دو کشور ایران و آمریکا به‌عنوان یک بحران پیش‌رو که باید هرچه زودتر درباره آن اقدام کرد، مطرح و مورد بحث است.

در این زمینه، «امروز یک سخنگوی وزارت امور خارجه آمریکا گفت که ایران در خودداری از رهاساختن گروگان‌ها، به معیارهای رفتاری دنیای متمدن تجاوز کرده است. وی اظهار داشت که آمریکا از هر وسیله‌ای برای فراهم‌آوردن موجبات آزادی گروگان‌ها استفاده خواهد کرد؛ از جمله این وسایل قانع کردن اعضای مجلس اسلامی ایران به این واقعیت است که ادامه اسارت گروگان‌ها به منافع ایران و آمریکا زیان وارد خواهد ساخت. ...»^(۲۸)

همچنین، روز گذشته، نماینده ایران در سازمان ملل از ایالات متحده خواست که به‌عنوان یک ژست سمبلیک ۸ میلیارد دلار دارایی بلوکه‌شده ایران را آزاد کند، زیرا به اعتقاد وی در نتیجه این اقدام آمریکا احتمال دارد پارلمان ایران بر آن شود تا بحث درباره سرنوشت ۵۲ گروگان آمریکایی را سریع‌تر انجام دهد. جمال شمیرانی، نماینده ایران در سازمان ملل، دیروز به آسوشیتدپرس گفت: «آنچه که آمریکا تاکنون انجام داده در جهت تشدید بحران بین آمریکا و ایران بوده است.» وی افزود: «به اعتقاد من این به‌عهده آمریکاست که اولین گام را بردارد و نشان دهد خواستار پیدایش یک راه‌حل مسالمت‌آمیز برای حل بحران بین ایران و آمریکاست.»^(۲۹)

در این حال، بنی صدر در مصاحبه با روزنامه فرانسوی *لوماتن* - که امروز انتشار یافت - گفت:

«وی با محاکمه گروگان‌های امریکایی مخالف است، زیرا این اقدام بهانه‌ای به دست ایالات متحده خواهد داد تا در ایران دخالت کند.» وی همچنین گفت: «ایالات متحده علاقه‌ای به پس گرفتن گروگان‌های خود ندارد و پرزیدنت کارتر اکنون حاضر است برای پیروزی در انتخابات جمهوری، گروگان‌ها را قربانی سازد. رئیس‌جمهور ایران در ضمن ادعا کرد دو رزم‌ناو امریکایی که به سلاح‌های اتمی مجهز هستند، هم‌اکنون به آهستگی به سوی سواحل ایران نزدیک می‌شوند. آقای بنی‌صدر در همین مصاحبه به دولت فرانسه نیز حمله کرد و حکومت پرزیدنت ژیسکار دستن را متهم ساخت که می‌کوشد رژیم آیت‌الله خمینی را در ایران سرنگون سازد. آقای بنی‌صدر ادعا کرد که فرانسه در خاک خود پایگاه‌هایی برای تعلیم‌دادن تروریست‌هایی برضد رژیم آیت‌الله خمینی برپا ساخته و در ضمن به سیاستمداران تبعیدی که علیه حکومت انقلابی در ایران مبارزه می‌کنند، آزادی عمل کامل اعطا کرده است.» این گزارش می‌افزاید: «سخنگوی وزارت خارجه فرانسه امروز این اتهامات رئیس‌جمهوری ایران را به شدت تکذیب کرد.»^(۳۰)

۴۰۶

به دنبال تحرکات نظامی اخیر امریکا در خلیج فارس و دریای عمان، امروز خطیبان جمعه سراسر کشور از جمله قم و تهران شدیداً به امریکا حمله کردند.

گزارش روزنامه جمهوری/اسلامی درباره مراسم نماز جمعه قم حاکی است: «در مراسم نماز جمعه قم که با شرکت مردم مسلمان قم برگزار شد، حجت‌الاسلام سعیدی، فرمانده سپاه قم، سخنرانی کرد. وی در قسمتی از سخنان خود چنین گفت: "اگر ما پاسدار هستیم فقط پاسدار داخل مرزها نیستیم. ما باید محاصره را بشکنیم و بختیارها و پالیزبان‌ها و ضدانقلاب‌ها را از بین ببریم. سیاستمدار می‌گوید ما نباید قوانین بین‌المللی را بشکنیم، ما می‌گوییم این قوانینی را که سرمایه‌داران به نفع خود تصویب کرده‌اند، نباید رعایت کنیم. شکستن مرزها یکی از اصولی‌ترین مراحل یک انقلاب است. از نظر خارجی تعقیب ضدانقلاب را در همه جهان، ما سپاهیان وظیفه خود می‌دانیم. ...»

فرمانده سپاه قم در بخش دیگری از سخنانش گفت: «سپاه یک ارگان عقیدتی است، ما چماق نیستیم که در دست هرکسی قرار گیریم، ما "المأمور معذور" نمی‌شناسیم و از ولایت فقیه اطاعت آگاهانه می‌کنیم و اطاعت ناآگاهانه را به هیچ وجه قبول نداریم.» جمهوری/اسلامی در ادامه گزارش خود به خطبه‌های نماز پرداخته و نوشته است: «آیت‌الله منتظری در خطبه اول نماز جمعه گفت: "... اخیراً دولت امریکا بعد از آنکه چند مرتبه خواسته است به ایران یورش بیاورد، شکست خورده، باز شروع به نشان دادن چنگ و دندان کرده است، نیرو به اطراف ایران می‌آورد، عراق و مصر و کشورهای دست‌نشانده را تحریک می‌کند که به ایران حمله کنند، یورش بیاورند. من از طرف همه ملت ایران به دولت امریکا اخطار می‌کنم که این قدر چنگ و دندان نشان ندهد. چه کسی را می‌خواهی بترسانی؟ ملتی که آماده شهادت است از چه باک دارد؟ دولت امریکا، خیال نکن که اگر به ایران حمله کردی طرف تو فقط ارتش ایران و پاسداران ایران‌اند؛ طرف تو همه ایران است.»

امام جمعه قم آن گاه به مسئله گروگان‌های امریکایی پرداخت و گفت: «امریکا [بی‌ها] هیچ وقت به فکر گروگان‌ها نیستند، ولی اگر راست می‌گویند و دلشان سوخته که ۵۰ نفر در اینجا در گرو هستند، ملت ایران اول خواسته‌هایش را گفته، خواسته‌های ملت ایران را برآورده کن، گروگان‌ها آزاد خواهند شد. پس معلوم می‌شود که امریکا که به این خواسته‌های مشروع ملت ایران ترتیب اثر نمی‌دهد، معلوم می‌شود که هدفش گروگان‌ها نیست، بلکه گروگان‌ها بهانه است. هدف این است که جمهوری اسلامی نباشد؛ برای اینکه اگر جمهوری اسلامی مستقل باشد کم‌کم این نهضت، این انقلاب به کشورهای اسلامی دیگر هم سرایت خواهد کرد، آن وقت کلاه ابرقدرت‌ها پس معرکه است. آنها به فکر گروگان‌ها نیستند. و این را هم بگویم که ای دولت امریکا، اگر یک وقتی به ایران حمله شد ما می‌دانیم که آنها در پنهان با ابرقدرت شوروی توافق کرده‌اند. تا در سطح بین‌الملل ساخت و پاخت نشود و توافق نشود، به کشور [ایران] حمله نخواهند کرد. ...»^(۳۱)

در گزارش روزنامه کیهان نیز درباره مراسم نماز جمعه امروز تهران آمده است: «در مراسم نماز جمعه این هفته که امامت آن را [آیت‌الله] سیدعلی خامنه‌ای به عهده داشت، امام جمعه تهران با اشاره به تهدیدات اخیر امریکا در منطقه گفت: اگر امریکا حمله بکند، اگر مزدورانش حمله بکنند، منطقه منفجر خواهد شد، خلیج فارس به آتش کشیده خواهد شد. انبارها و لوله‌های نفت منفجر خواهد شد، غرب و تکنولوژی عظیم غرب بر زمین خواهد خوابید. این ملت اینجا را گورستان استکبار جهان خواهد ساخت. بنابراین، کار آسانی نیست چه بکنند؟ سعی می‌کنند یک جنگ روانی و تبلیغاتی راه بیندازند، ایجاد پایگاه می‌کنند و ناوگان و نیرو زیاد می‌کنند. ناوگان امریکا در اقیانوس

هند زیاد می‌شود، در دریای سرخ آن کشورهای مظلوم و محروم و بدبختی را که از زمامداران فاسد رنج می‌برند، مورد استثمار قرار می‌دهند. عراق را مثل سگ زنجیری (البته حکام آن را) به جان مرزهای ایران می‌اندازند، مصر، سادات و مراکش و سلطان حسن و... را باهم همدست می‌کنند. از آن طرف، روزنامه‌های جهان، رادیوها فریاد بلند می‌کنند

امام جمعه تهران در خطبه‌های نماز جمعه: اگر امریکا حمله بکند، اگر مزدورانش حمله بکنند، منطقه منفجر خواهد شد، خلیج فارس به آتش کشیده خواهد شد.

که قصد حمله به ایران وجود دارد، چرا؟ برای اینکه روحیه مردم ایران ضعیف بشود. اما خوشبختانه آنچه در داخل ایران ما می بینیم علی رغم آن همه تبلیغات، روزه روز قدرتمندی و همت و سلاح آماده تر است که به میدان می آید. امروز مردم همتشان و همچنین سلاحشان را آماده کرده اند و خودم به عنوان یک فرد، همت و سلاحم آماده است. ...»^(۳۲)

۴۰۷

لئونید برژنف، دبیرکل کمیته مرکزی حزب کمونیست و صدر هیئت رئیسه شورای عالی اتحاد شوروی، در جلسه ای رسمی که دیروز به مناسبت شصتمین سالگرد تأسیس جمهوری قزاقستان شوروی در آلماتا برگزار شد درباره مسائل جهانی از جمله توطئه های ابرقدرت امریکا در مورد ایران سخن گفت. بخش هایی از سخنان وی درباره موضوعات مختلف جهانی از جمله ایران، امروز از رادیو مسکو پخش شد.

در بخشی از سخنان برژنف آمده است: «امریکا از اوضاع ایران نیز به عنوان بهانه ای برای متشنج ساختن اوضاع جهان و تشدید مسابقه تسلیحاتی استفاده می کند.» برژنف گفت: «محاصره اقتصادی ایران قطع نمی شود. ناوهای دریایی امریکا حامل هواپیما و تفنگ داران دریایی همچنان در نزدیکی این کشور رفت و آمد می کنند.» برژنف افزود: «ما این گونه عملیات را غیرمجاز می شماریم و جداً برآنیم که فقط خود مردم ایران می توانند راه پیشرفت خود را تعیین کنند. فکر می کنم دیگر کشورها و مقدم بر همه، همسایگان ایران نیز حق دارند انتخاب چنین برخوردی را ازسوی رهبران ایران انتظار داشته باشند. ...»^(۳۳)

این درحالی است که به دلایلی از جمله مسئله افغانستان، رابطه خوبی بین ایران و شوروی نیز وجود ندارد. بنا بر گزارش مرزبانی زابل: «در ساعت ۱۸ امروز، دو فروند جت جنگی که به علت ارتفاع زیاد رنگ و مشخصات آن مشخص نبوده، در حوزه گروهان دوست محمد حدود ۱۲ کیلومتر به خاک ایران تجاوز و پس از ده دقیقه مجدداً به خاک افغانستان عزیمت نمودند.»^(۳۴)

۴۰۸

امروز دکتر سیف الله اهدایی، کاردار سفارت ایران در لندن، آخرین وضعیت نتایج دادگاه های انگلستان را که در حال رسیدگی به محاکمات دانشجویان ایرانی هستند، اعلام کرد. این دانشجویان سه هفته پیش در مقابل سفارت امریکا در لندن، به تظاهرات پرداخته بودند.

کاردار ایران در لندن ضمن اعلام این مطلب که «صبح امروز جمعه، حکم اخراج خواهر و برادر دیگری صادر شد»، افزود: «محاکمه در شرایطی تشکیل شد که خواهر متعهد و مبارز ما با شرایط جسمانی نامناسب در دادگاه حضور می یافت. این خواهر آزاده قبل از اخراج، محکوم به شش ماه زندان نیز شده است.» اهدایی آن گاه گفت: «از جمع ۷۱ نفر دانشجویان مسلمان که سه هفته پیش به جرم تظاهرات ضد امریکایی در برابر سفارت امریکا در لندن دستگیر شدند،

تاکنون به وضعیت ۵۴ نفر رسیدگی شده که از این میان، حکم اخراج و زندان از یک هفته تا شش ماه ۴۱ نفر صادر شده است. ۱۲ نفر از دانشجویان نیز آزاد شده‌اند. براساس ادعای مقامات قضایی انگلستان، دادگاه ۱۷ نفر دیگر از خواهران و برادران مسلمان از ۱۰ شهریور (دوشنبه آینده) تا ۱۹ آبان متناوباً تشکیل خواهد شد.

کاردار ایران در لندن در ادامه سخنانش گفت: «خواهران و برادران در بند که حکم اخراج آنها از طرف دادگاه‌های فرمایشی انگلستان صادر شده است، خواهان بازگشت دسته‌جمعی به ایران هستند.» وی با اشاره به اینکه دانشجویان محکوم‌شده، هرگونه تقاضای فرجام‌خواهی را نیز محکوم کرده‌اند، افزود: «طبق قوانین انگلستان در این گونه موارد، چنانچه محکوم به اخراج تقاضای فرجام‌خواهی نکند و خود داوطلب به برگشت به وطنش شود، اخراج او فوراً صورت خواهد گرفت و در غیر این صورت سه هفته طول خواهد کشید تا مقامات وزارت امور خارجه ترتیب اخراج او را فراهم سازند. علی‌رغم این خواست برحق خواهران و برادران، مقامات انگلیس یک بار دیگر به تعارض با قوانین خود برخاسته‌اند و اعلام کرده‌اند خواهران و برادران بایستی در هر حال، سه هفته در بازداشت باشند و پس از طی این دوره اخراج شوند.»^(۳۵)

۴۰۹

در حالی که در مرزهای شرقی، غربی و جنوبی ایران، کشور هرروز با توطئه‌ها و بحران‌های متعدد نظامی - امنیتی روبه‌روست و از طرفی، با تحریم شدید اقتصادی و تحریک کشورهای عربی منطقه از جمله حکومت بعثی عراق رودرروست، فشارهای مجامع حقوقی، سیاسی و تبلیغاتی بین‌المللی نیز به این وضعیت دامن می‌زند. در این زمینه سازمان عفو بین‌الملل پس از انتشار آماری درباره تعداد محکومان به اعدام در ایران، در روز گذشته، امروز نیز اعلام کرد که از نخست‌وزیر تازه ایران درخواست کرده است که به اعدام و زندانی کردن افراد به‌خاطر باورها یا اصالتشان پایان دهد.

خبرگزاری فرانسه از لندن ضمن بیان این مطلب افزود: «سازمان حقوق بشر وابسته به عفو بین‌المللی در نامه‌ای خطاب به محمدعلی رجایی یادآور می‌شود که ما قبل از انقلاب ایران بارها و بارها از شاه سابق خواستیم تا به اعدام‌ها، شکنجه‌ها و زندانی کردن زندانی‌ها، در ارتباط با باورهایشان پایان دهد. این سازمان همچنین درباره سوءرفتارها اطلاعاتی در اختیار افکار عمومی قرار داد. در این نامه آمده است: مرحوم آیت‌الله طالقانی و آیت‌الله منتظری در میان زندانی‌هایی بودند که به‌هنگام بازداشت در زمان رژیم شاه مخلوع مورد ملاقات سازمان عفو بین‌المللی قرار گرفتند.» این گزارش می‌افزاید:

«سازمان عفو بین‌الملل از اینکه از هنگام انقلاب همچنان شاهد نقض مکرر حقوق بشر و به‌ویژه اعدام‌های متعدد بوده، متأثر است. به‌موجب این نامه، افرادی که در مقابل دادگاه‌های انقلاب قرار می‌گیرند به‌نحو صحیحی محاکمه نمی‌شوند. همراه این نامه نسخه‌ای از گزارش مفصل سازمان عفو بین‌المللی در مورد قانون و حقوق بشر در ایران نیز ارسال شده است. این گزارش که براساس شواهد هیئت حقیقت‌یاب در سال ۱۹۷۹ و نیز بررسی صدها محاکمه تهیه شده است، می‌گوید که بسیاری از

مردم بدون انجام محاکمه‌های صحیح اعدام شده‌اند. اصل این گزارش در ماه ژانویه گذشته برای مقامات صلاحیت‌دار ایران ارسال شد، لیکن به ادعای سخنگوی سازمان عفو بین‌المللی آنها هنوز پاسخی به موارد منعکس شده در این گزارش دریافت نداشته‌اند. در این نامه که در تاریخ ۱۹ اوت (۲۸ مردادماه) برای محمدعلی رجایی فرستاده شد، همچنین ابراز نگرانی شده است که مقامات صلاحیت‌دار ایرانی به نحو فزاینده‌ای افرادی را که از دید آنها با آنها (مقامات صلاحیت‌دار) از جمله اعضای پارلمان مخالف‌اند، زندانی می‌کنند. در این نامه آمده است: در بسیاری از موارد برای ما معلوم شده است که افراد زندانی از مخالفین سرسخت شاه و دولت او بوده و حتی در آن موقع نیز به‌خاطر باورهای سیاسی‌شان مزه زندان را چشیده‌اند.»

در ادامه این گزارش، بدون اشاره به اتهاماتی از قبیل جاسوسی یا شرکت در کودتا، که مسئولان نظام به چنین افرادی وارد کرده‌اند، بنا بر محتویات این نامه آمده است: «زندانی کردن بهائی‌ها، یهودیان و اخیراً مسیحیان، روح بردباری مذهبی را که به‌زعم ما بعد از انقلاب وجود داشته و در قانون اساسی تازه ایران نیز منعکس است، مورد سؤال قرار می‌دهد. برابر محتوی این نامه، برخی از این مردم مدت‌ها بدون آنکه اتهامی به آنها وارد شده و یا محاکمه شوند در زندان به سر می‌برند و برخی نیز اعدام می‌شوند. ...»^(۲۶)

رادبو دولتی انگلیس نیز با اشاره به بخش‌هایی از نامه مذکور، به قلم مفسر امور بین‌الملل خود کریستوفر سارتر، به تحلیل اوضاع حقوق بشر از بدو انقلاب اسلامی در ایران پرداخت و اعلام کرد: «انقلاب ایران که سال گذشته به سرنگونی رژیم ظالمانه شاه منجر گردید، در بدو امر با استقبال جهانیان روبه‌رو شد و آیت‌الله خمینی، رهبر کهن سال انقلاب، احترام و تحسین همگان را به خود جلب نمود، ولی از فوریه ۱۹۷۹ به بعد، همدردی جهانیان نسبت به انقلاب ایران تدریجاً رو به کاهش نهاد. از بدو انقلاب تاکنون، مجازات اعدام درمورد بیش از هزار نفر در ایران به مرحله اجرا درآمده و از این عده، گروهی به‌خاطر همکاری با رژیم خودکامه شاه سابق اعدام شده‌اند، ولی بسیاری دیگر به‌خاطر ارتکاب جرائم عادی از قبیل قاچاق مواد مخدر و یا فحشا به مجازات سنگین اعدام محکوم گردیده‌اند. اتهام شرکت در کودتای نظامی نیروی هوایی ایران در ماه گذشته نیز بسیاری دیگر را در مقابل جوخه اعدام قرار داد. از چندی قبل، نمایندگان مستقل سازمان عفو بین‌المللی به بررسی مراحل قضایی متهمی به اعدام‌های مزبور پرداختند و از تحقیقات خود چنین نتیجه گرفتند که حداقل چند صد نفر از محکومان تحت شرایط عادلانه محاکمه نشده‌اند. نتایج تحقیقات مزبور طی گزارشی در ماه ژانویه گذشته، جهت مقامات ایران ارسال گردید، ولی از آنجایی که پاسخی در برابر آن دریافت نشد، سازمان عفو بین‌المللی اکنون ضمن ارسال نامه‌ای به نخست‌وزیر جدید ایران خواهان پایان بخشیدن به مجازات‌های اعدام و انجام محاکمات عادلانه گردیده است، ولی در این نامه همچنین علیه اقدامات رژیم انقلابی ایران مبنی بر بازداشت خودسرانه مخالفان سیاسی و اعضای اقلیت‌های مذهبی، که مشابه روش‌های معمول در دوران حکومت شاه است، اعتراض به عمل آمده است. ...»^(۲۷)

در این حال، هم‌زمان با انتشار نامه حقوق بشر سازمان عفو بین‌المللی در رسانه‌های گروهی غرب، بنا به گزارش خبرگزاری فرانسه: «امروز نیز براساس انتشار بیانیه نمایندگان جامعه بهائیت فرانسه در

پاریس، انجمن روحانیت ملی بهائیان این کشور ضمن ارسال تلگرام‌هایی به ابوالحسن بنی‌صدر و محمدعلی رجایی، رئیس‌جمهوری و نخست‌وزیر ایران، آزادی ۹ تن از اعضای این جامعه را که در تاریخ ۲۱ اوت (۳۰ مرداد) گذشته در ایران دستگیر شده‌اند، خواستار شده‌اند. جامعه بهائیان فرانسه در این تلگرام‌ها اتهام شرکت در توطئه علیه کشور را که منجر به دستگیری ۹ تن از رهبران بهائی ایرانی شده است را بدون اساس خوانده و یادآور شده که "مطابق اصول مذهبی خود، بهائیان در هیچ‌گونه فعالیت سیاسی و یا تخریبی دخالت نمی‌کنند". در این نامه همچنین از رئیس‌جمهور و نخست‌وزیر ایران خواسته شده است تا به انواع گوناگون آزار و مزاحمت‌هایی که به همکیشان اعضای این جامعه در ایران اعمال می‌شود، پایان داده شود.^(۳۸)

۴۱۰

در میان مسائل مورد توجه ایران، تحرکات نظامی امریکا و شوروی در اقیانوس هند و خلیج فارس، موافقت امریکا با فروش تجهیزات جدید نظامی به عربستان سعودی، گسترش روابط عراق و مراکش و میانجیگری رهبر لیبی میان دو کشور عراق و سوریه در رسانه‌های جهان بیش از همه بازتاب داشته است. از جمله:

خبرگزاری فرانسه به نقل از منابع پنتاگون، وزارت دفاع امریکا، گزارش می‌دهد: «ناو هواپیمابر شوروی به نام مینسک - که دیروز در آب‌های ژاپن دیده شده - راهی اقیانوس هند شده است. این ناو هواپیمابر ۴۰۹۰۰۰ تنی یکی از مجهزترین ناوهای جهان است که دارای موشک‌های دورپرواز می‌باشد. این ناو ۴۰ هواپیما حمل می‌کند و هلیکوپترهای ک ۱ - ۲۵ این ناو مخصوص جنگ با زیردریایی‌ها تأسیس شده است.» بنا به این گزارش: «سال گذشته این ناو مدت دو ماه در اقیانوس هند به سر برد. از سوی دیگر، دو ناو امریکایی به نام‌های "میدوی" و "آیزنهاور" و ۲۰ کشتی دیگر متعلق به نیروی دریایی امریکا نیز درحال‌حاضر در دریای عمان هستند و اتحاد شوروی نیز ۲۶ کشتی در آب‌های استراتژیک اقیانوس هند مستقر کرده است.»^(۳۹)

در همین حال، به گزارش خبرگزاری آسوشیتدپرس از ریاض، «سلطان‌بن‌العزیز وزیر دفاع عربستان، امروز تلویحاً گفت که ایالات متحده تقاضای این کشور را برای تجهیزات اضافی به‌منظور افزایش برد و قدرت آتش ۶۰ فروند جنگنده اف ۱۵ که قبلاً به عربستان فروخته شده بود، تصویب کرده است. ...»^(۴۰) از سوی دیگر، گزارش خبرنگار روزنامه جمهوری اسلامی از بیروت درمورد روابط تازه عراق و مراکش حاکی است: «روابط عراق و مراکش در روزهای اخیر ابعاد تازه‌تری یافته است. به نظر می‌رسد عراق و مراکش - که هر دو با مشکلات جدی در امور داخلی روبه‌رو هستند - برنامه مشترکی علیه انقلاب اسلامی ایران را تعقیب می‌کنند.» در ادامه این گزارش با اشاره به اینکه امروز صدام حسین نامه‌ای از سلطان حسن دوم، شاه مراکش، دریافت کرده، آمده است: «خبرگزاری عراق درباره مطالب این نامه گفته است در این نامه روابط برادرانه دو کشور و راه‌های تحکیم مصالح این دو کشور مطرح شده است. خبرگزاری عراق اضافه می‌کند این نامه توسط عبدالواحد بلقریز، وزیر

تبلیغات و ارشاد ملی مراکش که دیروز وارد بغداد شده است، تسلیم میشل عفلق و صدام حسین گردیده است.» خبرنگار جمهوری اسلامی از بیروت می‌افزاید: «خبرگزاری عراق درباره محتویات این نامه توضیح بیشتری نداده، ولی یک دیپلمات عرب در بیروت به خبرنگار ما اذعان داشت که محتویات نامه فوق به احتمال قوی درباره گسترش روابط امنیتی عراق و مراکش بوده است.»^(۴۱)

همچنین، گزارش خبرگزاری پارس به نقل از خبرگزاری لیبی از تریپولی حاکی است: «معمرفلذافی، رئیس جمهوری لیبی، از سوریه و عراق درخواست کرد که به اختلافات خود پایان داده، روابط عادی را از سر بگیرند. قذافی در تلگرامی به صدام حسین رئیس جمهور عراق و حافظ اسد، رئیس جمهور سوریه، اظهار کرد که بحران روابط بین عراق و سوریه منجر به تضعیف موضع اعراب در برابر اسرائیل خواهد شد.» خبرنگاری پارس در گزارش خود افزود: «از سوی دیگر، روزنامه کویتی الوطن در شماره امروز خود از قول یک مقام ناشناس کویتی نوشت که این کشور احساس می‌کند اینک زمان آن فرارسیده است که کشورهای عربی برای حل و فصل اختلافات دو کشور همسایه عراق و لیبی میانجیگری کنند.»^(۴۲)

۴۱۱

به دنبال حملات نیروهای امنیتی کشور سوریه به مخفیگاه‌های گروه اسلامی اخوان المسلمین در این کشور در دو روز گذشته، که با پایان یافتن مهلت دولت سوریه به اعضای این گروه برای تسلیم شدن و دریافت عفو تا روز چهارشنبه گذشته انجام شد، امروز نیز در سومین روز متوالی ۳ تن از اعضای جمعیت اخوان المسلمین در شهر حلب واقع در شمال کشور سوریه کشته و ۳ تن دیگر دستگیر شدند.

این حادثه در حمله‌ای که توسط نیروهای امنیتی سوری به مخفیگاه‌های اعضای این جمعیت صورت گرفت، روی داده است. خبرنگاری فرانسه از دمشق با بیان این مطالب از قول مطبوعات سوریه افزوده است: «از این مخفیگاه‌ها مقادیری سلاح‌های خودکار، طیانچه و مهمات و همچنین اعلامیه‌هایی که ثابت می‌کند این جمعیت با دشمنان داخلی و خارجی سوریه و جهان عرب در رابطه بوده‌اند، به دست نیروهای امنیتی افتاده است.»^(۴۳)

منابع و مآخذ روزشمار ۱۳۶۰/۶/۷

۱. سند شماره ۲۷۷۱۲۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ژاندارمری ناحیه کرمانشاه به ت - ف - ژاجا (رکن ۳ - مرکز فرماندهی)، ۱۳۵۹/۶/۷، برابر گزارش هنگ قصر شیرین؛ و - سند شماره ۴۳۳۷۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا ۳ (مرکز فرماندهی) به نازجا (معاون عملیات و اطلاعات)، ۱۳۵۹/۶/۷، و - سند شماره ۲۴۳۵۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ژاجا (رکن ۳ - مرکز فرماندهی) به دفتر ریاست جمهوری (دفتر امور انقلاب)، ۱۳۵۹/۶/۷.
۲. سند شماره ۲۷۷۱۳۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ناحیه ژاندارمری کرمانشاه به تهران ت - ف - ژاجا (رکن ۳ - مرکز فرماندهی)، ۱۳۵۹/۶/۷.
۳. روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۶/۸، ص ۲، خبرنگار کیهان از قصر شیرین.
۴. سند شماره ۳۴۳۶۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ژاجا (رکن ۳ - مرکز فرماندهی) به دفتر ریاست جمهوری، ۱۳۵۹/۶/۸.
۵. سند شماره ۲۷۶۷۲۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از هنگ قصر شیرین به ناحیه کرمانشاه (رکن ۳)، ۱۳۵۹/۶/۷، برابر گزارش پاسگاه یک‌هشانه؛ و - سند شماره ۳۴۳۶۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.
۶. سند شماره ۴۴۴۵۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از شهربانی جمهوری اسلامی ایران به وزارت کشور، ۱۳۵۹/۶/۷.
۷. سند شماره ۴۳۳۰۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا ۳ (مرکز فرماندهی) به نازجا، ۱۳۵۹/۶/۷، و - سند شماره ۳۴۴۳۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.
۸. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۸، ص ۴، به نقل از خبرگزاری پارس از قصر شیرین.
۹. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۱۰، ص ۴، خبرنگار جمهوری اسلامی به نقل از یکی از مسئولان سپاه قصر شیرین.
۱۰. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۸، ص ۴، به نقل از

خبرگزاری پارس از کرمانشاه.

۱۱. سند شماره ۴۳۳۱۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از مرکز فرماندهی غرب به مرکز فرماندهی سپاه، ۱۳۵۹/۶/۸؛ و - سند شماره ۴۳۳۳۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سپاه (مرکز فرماندهی) به سماجا۳ (مرکز فرماندهی)، ۱۳۵۹/۶/۹.

۱۲. سند شماره ۲۹۸۳۳۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از مرزبانی مهران به تهران (اداره مرزبانی)، ۱۳۵۹/۶/۸.

۱۳. سند شماره ۲۹۸۳۵۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از هنگ ژاندارمری ایلام به کرمانشاه (ناحیه رکن ۳)، ۱۳۵۹/۶/۸؛ و - سند شماره ۲۹۸۳۵۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ناحیه کرمانشاه به تهران - ت - ف - زاجا (رکن ۳ - عملیات)، ۱۳۵۹/۶/۸.

۱۴. سند شماره ۴۳۳۲۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۳ (مرکز فرماندهی) به نزاجا (مد عملیات)، ۱۳۵۹/۶/۱۰، برابر اعلام زاجا به استناد ناحیه ژاندارمری کرمانشاه؛ و - سند شماره ۱۴۱۶۵۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد مرکز فرماندهی سپاه به ستاد عملیات غرب، ۱۳۵۹/۶/۱۱.

۱۵. روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۶/۱۰، ص ۲، به نقل از خبرگزاری پارس از سندج؛ و - روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۹، ص ۴، خبرنگار جمهوری اسلامی از سندج؛ و - روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۱۱، ص ۴، به نقل از روابط عمومی سپاه پاسداران سندج.

۱۶. سند شماره ۲۲۹۷۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: اسناد مناطق کردنشین (کامپاران)، ص ۱۰۸، از سماجا۲ (ح - ع) به ت - ف - نزاجا (معاونت عملیات و اطلاعات - مد اطلاعات)، ۱۳۵۹/۶/۹، گزارش واصله به نقل از نماینده حزب کومله شاخه سندج در تاریخ ۱۳۵۹/۶/۹.

۱۷. سند شماره ۴۳۳۶۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: اسناد مناطق کردنشین (قروه)، ص ۳۶۶، از سپاه (مرکز فرماندهی) غرب به سپاه (مرکز فرماندهی)، ۱۳۵۹/۶/۷.

۱۸. روزنامه انقلاب اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۹، ص ۱، به نقل از خبرگزاری پارس از کرمانشاه، ۱۳۵۹/۶/۸.

۱۹. سند شماره ۴۳۳۱۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۳ (مرکز فرماندهی) به نزاجا، ۱۳۵۹/۶/۸.

۲۰. روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۶/۸، ص ۲، خبرنگار کیهان، از کرمانشاه به نقل از روابط عمومی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی غرب کشور.

۲۱. سند شماره ۴۳۳۱۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین؛ و - سند شماره ۴۰۹۲۸۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: بولتن خبری مرکز فرماندهی (عملیات سپاه)، ۱۳۵۹/۶/۱۰، ص ۷، برابر گزارش و اعلام ناحیه ژاندارمری آذربایجان غربی.

۲۲. سند شماره ۴۳۳۵۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۳ (مرکز فرماندهی) به زاجا، ۱۳۵۹/۶/۷.

۲۳. سند شماره ۴۳۳۵۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا۳ (مرکز فرماندهی) به سپاه پاسداران، ۱۳۵۹/۶/۷.

۲۴. سند شماره ۴۳۳۶۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات سپاه ارومیه به اطلاعات سپاه مرکز، ۱۳۵۹/۶/۷.

۲۵. سند شماره ۴۳۳۵۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از عملیات سپاه ارومیه به عملیات سپاه مرکز، ۱۳۵۹/۶/۷.

۲۶. سند شماره ۴۳۳۱۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: اسناد مناطق کردنشین (سردشت)، ص ۹۲، از سماجا۳ (مرکز فرماندهی) به

نزاجا (معاون عملیات و اطلاعات)، ۱۳۵۹/۶/۸؛ و - سند شماره ۴۰۹۲۸۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: بولتن خبری مرکز فرماندهی (عملیات سپاه)، ۱۳۵۹/۶/۱۰، ص ۲، هر دو برابر گزارش ژاندارمری مستند به اعلام ژاندارمری آذربایجان غربی.

۲۷. سند شماره ۴۰۹۲۸۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: بولتن خبری مرکز فرماندهی (عملیات سپاه)، ۱۳۵۹/۶/۸، ص ۱، برابر خبر واصله از شهربانی نقده.

۲۸. خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۶۴، تاریخ ۱۳۵۹/۶/۸، ص ۲۰، رادیو صدای آمریکا (فارسی)، ساعت ۲۱:۳۰، ۱۳۵۹/۶/۷.

۲۹. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۸، ص ۱۶، به نقل از خبرگزاری پارس به نقل از آسوشیتدپرس از سازمان ملل.

۳۰. خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۶۴، تاریخ ۱۳۵۹/۶/۸، ص ۱، رادیو اسرائیل (فارسی)، ساعت ۱۹، ۱۳۵۹/۶/۷، به نقل از روزنامه لومنتن چاپ پاریس، ۲۹ اوت ۱۹۸۰ (۱۳۵۹/۶/۷)، و - خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۶۴، تاریخ ۱۳۵۹/۶/۸، ص ۱۶، رادیو لندن (فارسی)، ساعت ۱۶:۱۵، ۱۳۵۹/۶/۷.

۳۱. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۸، ص ۶.

۳۲. روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۶/۸، ص ۲؛ و - روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۸، ص ۱۵.

۳۳. خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۶۴، تاریخ ۱۳۵۹/۶/۸، ص ۱۷، رادیو مسکو (فارسی)، ساعت ۲۱:۰۰، دقیقه ۱۵، ۱۳۵۹/۶/۷، و - روزنامه نامه مردم، ارگان مرکزی حزب توده، شماره ۲۲۱، ۱۳۵۹/۶/۹، صص ۱ و ۲.

۳۴. سند شماره ۴۰۹۲۸۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: بولتن خبری مرکز فرماندهی (عملیات سپاه)، ۱۳۵۹/۶/۱۰، ص ۳، برابر اعلام مرزبانی زابل.

۳۵. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۸، ص ۱۴، به نقل از خبرگزاری پارس از تهران در تماس با کاردار ایران در لندن.

۳۶. خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۶۳، تاریخ صص ۴ و ۵، به نقل از خبرگزاری فرانسه از لندن، ۲۹ اوت ۱۹۸۰ (۱۳۵۹/۶/۷).

۳۷. خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۶۴، تاریخ ۱۳۵۹/۶/۸، ص ۱۴، رادیو بی‌بی‌سی (فارسی)، ساعت ۲۰:۴۵، ۱۳۵۹/۶/۷.

۳۸. خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۶۵، تاریخ ۱۳۵۹/۶/۹، صص ۱ و ۲، خبرگزاری فرانسه از پاریس، ۱۳۵۹/۶/۹.

۳۹. خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۶۵، تاریخ ۱۳۵۹/۶/۹، صص ۳۳، بخش غربی رادیو کویت، ساعت ۸:۳۰، ۱۳۵۹/۶/۸، و - روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۶/۹، ص ۱۴، به نقل از خبرگزاری فرانسه از پتانگون.

۴۰. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۸، ص ۲، به نقل از خبرگزاری پارس به نقل از خبرگزاری آسوشیتدپرس از ریاض.

۴۱. همان، خبرنگار جمهوری اسلامی از بیروت.

۴۲. همان، به نقل از خبرگزاری پارس.

۴۳. خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۶۵، تاریخ ۱۳۵۹/۶/۹، ص ۲، خبرگزاری فرانسه از دمشق.